

26 вересня на малій сцені Академічного театру ім. Івана Франка в рамках міжнародного фестивалю „Марія” Мистецьким об'єднанням „Майстерня Пісні” (м. Львів) була представлена моновистава „Квітка-Невіста”(режисер С. Ковалевич, актриса Н. Половинка).

*тиша
плач за квітом
падає на трави росю
світло сліз, дощ світла...*

Я завжди плачу на цій виставі. Просто довго сидиш, слухаєш, як тчеться тканина її візерунків, а потім раптом очі відкриваються широко.

Далі приходить тиша. Час зникає. Шлях тече крізь ландшафт. Поза нами Калинів міст.

Чи це вистава? Вона іде понад сюжети. І разом з тим в ній просвічують всі образи українського театру, який ми втрачаємо. „Шляхетність – категорія шляху”¹.

Сльози – раптове засліплення. Спалах краси – якості життя, якої майже немає поряд – іноді це прозорість, яка виникає у паузі, коли в очах у жінки на сцені за хвилину проходить Вітер Життя. Іноді – гостра присутність, у якій голос шорстко торкає щоки.

Дівчина, жінка, мати, янгол, стара, наречена.... Квітка-Невіста. Це не концерт для голосу і виконавця, це предстояння очей, які з відчайдушною мужністю дивляться в глибину джерела, що пульсує у серці.

Дозволити говорити через себе, не привласнюючи Божого дару, жити на сцені з цілого життя, бути там, де ти справжній - здається так просто. Чому ми майже забули такий театр? Театр, де дія не зводиться до інтелектуальної, тілесної чи емоційної акробатики. „Священне мистецтво наслідування Богів іде у минуле”². Але хіба це значить, що ми більше не потребуємо мистецтва, яке не нав'язує невпинний потік інформації, а приносить очищення?

„Перформер є людиною дії (...) Пізнавати – це значить діяти. (...) Vratia – хтось на шляху до здобуття пізнання”³. Тільки мужність пройти крізь особисту драму і дійти до джерела тиші творить актора перформера. Тільки відвага залишитись без прикриття і дати дозвіл дивитись себе. Ця вистава звершується в мить, коли людина на сцені „йде”, і проступає образ, янгол - краса, схована в персоні перформера. Мужність акторського самоусунення – якість, якої майже не зустрінеш в наш час.

Але це результат шляху. Як у молитві – довгий хід крізь не зосередженість і суєту – і раптом виникає Зв'язок. Приходить спокій і час зникає. Насправді, вистава починається лише у цю мить. Іноді шлях довгий, але це завжди стається. „Театр – місце де „невидиме стає видимим”⁴ „Перформер (...) – pontifex: будівничий мостів”⁵.

¹ Ковалевич С. – архів „Майстерні пісні”.

² Клим. Врата в Упаньшади / Режиссерский театр от Б до Ю. - М., - 1999, С. -

³ Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. – Л. 1999р. – С.135.

⁴ Брук П. Пустое пространство. Секретов нет. – М.: Артист. Режисер. Театр, - 2003г. - С. 79

⁵ Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. – Л. 1999р. – С. 135.

Квітка звива з любов'ю і жорсткістю. Любов до Людини, до її Духу, Душі, до краси її проявів, краси дійсної – краси поза естетикою - глибинної туги єства за втраченою чистотою. Зовнішня простота режисури, забезпечує у часопросторі божевільного світу місце тиші, у якому можливо проявитись чомусь відмінному від щоденної морфології виживання. Щось прозоре, як джерельна вода, справжнє як коліскова – зітканий з любові слух, ніжність ритмізована у незмінні століттями формули, грає у цій виставі.

Жорсткість цієї структури в тому, що людині на сцені нема за чим сховатись. Видовищність вбито. Зовнішній малюнок – прості переходи - надто функціонально, щоб привертати увагу. Якщо внутрішній хід актриси неточний, вистава руйнується - більше ніщо не забезпечує цілість, і здається, що формою нехтують. Формотворення є лише проявленням змісту.

Шляхетність – це усвідомлення свого призначення, мужність і простота. Витонченість виникає як результат абсолютного слуху - за годину сценічного часу жодного розфарбованого та проданого за бажання сподобатись слова – якість, забута на нашій сцені. Така режисура подібна до японського саду – не ліпить з актора чужий йому образ, а вивільняє природну красу його єства, - дає їй співати, ходити і говорити на сцені.

Є люди-колодязі. Якщо в них заглянути – дістанешся дна, чи побачиш небо. Перформер – людина-криниця, пісня, яку вітер співає степом.

„Квітка” звива з давніх українських пісень. Традиційна пісня – вінець драми – її джерело і квінтесенція. Як у зерні в ній закладені всі образи, що розцвітуть пізніше у літературі і драмі цієї землі - від Ярославни, через Причинну, Катерину, Анну, аж до жінки модерну. Народна пісня радше згусток життя, ніж мистецтво - голос жінок, що століттями жили, родили і помирали на цій землі. Голос виспіває ніжність і біль, голос проходить крізь ціле життя – від народження аж до смерті.

Традиція вимагає граничної точності. Життя, в першу чергу, і мистецтва як його частини. „Тільки в хвилини смертельної небезпеки людина досягає класичної досконалості. Віч-на-віч з із викликом людські виклики набувають ритму. Ритуал – це момент великої напруги. Напруги спровокованої. Тоді життя стає ритмом”⁶.

Стати на край свого Я і дивитись на обрій. Співати і слухати, що приходить тобі на зустріч. Такий театр голосу – театр глибинних процесів єства. Він не можливий інакше. Характерне звучання, темпоритм традиційної пісні, її вібраційні властивості, закорінені у живих імпульсах тіла. Її форма є сенсом водночас – вісі пісні одним кінцем закорінені в небі, другим в плоті.

...Мати ...ранок... Невіста. ...чекання... Весілля... ..Життя...

Все повториться, і хтось знову визвучить своїм голосом Голос Роду.

Просто прийде, сяде і виспіває своє життя. Все повториться знову.

Марія Коротченко

---

⁶ Там само – с.135.